



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1123/2023
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илија Зиндовић и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Симин, адвокат из ..., против туженог „Инфраструктура Железнице Србије“ АД Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4589/22 од 03.11.2022. године, у седници одржаној 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4589/22 од 03.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 211/21 од 24.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде за исхрану у току рада и накнаде за коришћење годишњег одмора за период од марта 2018. године, до маја 2018. године, појединачне износе, са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 68.778,98 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4589/22 од 03.11.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог и преиначена Основног суда у Сомбору П1 211/21 од 24.05.2022. године, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде за исхрану у току рада и накнаде за коришћење годишњег одмора за период од марта 2018. године, до маја 2018. године, појединачне износе, са законском затезном каматом од доспелости до исплате и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 68.778,98 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 2.818,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о истој одлучи применом члана 403. ЗПП.

Врховни суд је испитао побјијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду од 01.03.2018. године, до 24.05.2018. године, био запослен код туженог, а приликом исплате зараде за март и април 2018. године није извршен обрачун исплате накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора већ је то учињено накнадно приликом обрачуна зараде за мај 2018. године у висини утврђеној колективним уговором туженог од 24.05.2018. године. Колективним уговором туженог од 24.05.2018. године чланом 94. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини од 120,00 динара без пореза и доприноса по радном дану сразмерно броју дана проведених на раду, а одредбом члана 95. да има право на регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 12.000,00 динара без пореза и доприноса који се исплаћује месечно у износу од по 1.000,00 динара. Одредбом члана 153. наведеног, прописано је да ће одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнада зараде и других примања запослених примењивати почев од исплате зараде за месец март 2018. године. Висина утуженог потраживања утврђена је налазом судског вештака економско-финансијске струке датом на основу параметара из раније важећег Колективног уговора за ЈЖТП „Београд“ („Службени гласник РС“ бр.37/95).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца налазећи да је одредбом члана 197. Устава РС прописана забрана повратног дејства закона и других општих аката због чега се припадајући износи не могу утврдити ретроактивном применом Колективног уговора из 2018. године, већ применом Колективног уговора АД „Железнице Србије“ из 2015. године, који прописује да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. Како се не може утврдити да су наведене накнаде урачунате у зараду путем вредности једног радног часа и тако исплаћене тужиоцу, то правилан обрачун припадајућих накнада подразумева примену параметара из раније важећег Колективног уговора („Службени гласник РС“ бр.37/95). који је био у примени код послодавца претходника.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиоца на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора који су након ступања на снагу колективног уговора туженог исплаћени и исказани у обрачунским листама за тужиоца.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

На основу одредбе члана 105. став 3. Закона о раду, под зарадом у смислу става 1. тог члана, сматрају се сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тачке 4. и 5, члана 118. тачке 1 - 4, члана 119, члана 120. тачка 1. и члана 158. тог закона. У члану 118. тачке 5. и 6. истог закона, предвиђена је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Одредбом члана 45. тачка 5. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/07...103/15) прописано је да Уставни суд утврђује да колективни уговор није у сагласности са Уставом и законом.

У конкретном случају, тужиоцу је накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за март, април и мај 2018. године исплаћена на основу Колективног уговора од 24.05.2018. године, који је предвидео да се његове одредбе односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених почев од зараде за март 2018. године. Пошто се под зарадом сматра како исхрана у току рада, тако и регрес за коришћење годишњег одмора, следи да је тужени као послодавац, испунио своју законску обавезу према тужиоцу, као запосленом, па тужилац неосновано тражи исплату разлике између тих износа и износа који би му припадали на основу претходног Колективног уговора који је био у примени код правног претходника туженог. Повратно дејство Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године не може бити предмет оцене у овом поступку у смислу одредбе члана 197. Устава Републике Србије, пошто је општа нормативна контрола прописа и општих аката у надлежности Уставног суда, а тужилац свој тужбени захтев у овој парници није засновала на чињеници да је Уставни суд одлуком утврдио неуставност одредбе члана 153. тог Колективног уговора. Из тих разлога се наводима ревизије тужиоца неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. Закона парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић